# Lakivaliokunta

# Keskiviikko 10.2.2021 klo 9.00—10.05

**Läsnä**
puheenjohtaja Leena Meri ps
varapuheenjohtaja Sandra Bergqvist r
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd (6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19) (5 osittain)
jäsen Hanna Huttunen kesk
jäsen Saara Hyrkkö vihr
jäsen Pihla Keto-Huovinen kok
jäsen Marko Kilpi kok
jäsen Antero Laukkanen kd (5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19) (4 osittain)
jäsen Matias Mäkynen sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14) (15 osittain)
jäsen Jouni Ovaska kesk (4, 5, 6) (3, 7 osittain)
jäsen Mari Rantanen ps (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16) (3, 17 osittain)
jäsen Mirka Soinikoski vihr
jäsen Sebastian Tynkkynen ps
jäsen Paula Werning sd (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16) (17 osittain)
jäsen Johannes Yrttiaho vas

**Sihteerit**
valiokuntaneuvos Marja Tuokila
valiokuntaneuvos Mikko Monto

**1. Nimenhuuto**

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 11 jäsentä.

**2. Päätösvaltaisuus**

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

**3. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle neuvotteluista EU:n uudesta kumppanuudesta Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa**

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 55/2020 vp
Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 50/2020 vp
Liiteasiakirja Neuvottelut EU:n uudesta kumppanuudesta Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa
Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 52/2020 vp
Liiteasiakirja Neuvottelut EU:n uudesta kumppanuudesta Yhdistyneen kuningaskunnan kanssa

Asiantuntijalausunto U 55/2020 vp LaV 09.02.2021 lainsäädäntöneuvos Tanja Innanen, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto A 3
Lisäselvitys U 55/2020 vp LaV 10.02.2021 valtioneuvoston kanslia Lisäselvitys B 3
Lisäselvitys U 55/2020 vp LaV 10.02.2021 oikeusministeriö Lisäselvitys C 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Lakivaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 50/2020 vp. Lausunnoissa valiokuntia pyydetään huomioimaan, että eduskunnan käsiteltävänä on nyt kysymys siitä, äänestääkö Suomi EU:n neuvostossa lopullisen sisältönsä jo saaneen sopimuksen hyväksymisen ja voimaansaattamisen puolesta tai sitä vastaan; mahdollisia toimenpiteitä varten. Määräaika: 16.2.2021.

Lakivaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 52/2020 vp. Lausunnoissa valiokuntia pyydetään huomioimaan, että eduskunnan käsiteltävän on nyt kysymys siitä, äänestääkö Suomi EU:n neuvostossa lopullisen sisältönsä jo saaneen sopimuksen hyväksymisen ja voimaansaattamisen puolesta tai sitä vastaan; mahdollisia toimenpiteitä varten. Määräaika: 16.2.2021.

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 9.2.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- lainsäädäntöneuvos Johannes Leppo, valtioneuvoston kanslia
- lainsäädäntöneuvos Tanja Innanen, oikeusministeriö, liite
- erityisasiantuntija Joni Korpinen, oikeusministeriö

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- valtioneuvoston kanslia, liite
- oikeusministeriö, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta hyväksyi kannanoton: Saamansa selvityksen perusteella lakivaliokunta yhtyy toimialansa osalta jatkokirjelmistä ilmenevään valtioneuvoston kantaan. Valiokunta on saanut selvitystä oikeudellisesta yhteistyöstä rikosoikeuden alalla EU:n ja Yhdistyneen kuningaskunnan (UK) välillä UK:n EU-eron jälkeen.

Lisäksi valiokunta toteaa, että se on asian käsittelyn yhteydessä saanut lisäselvitystä yksityisoikeuden alan yhteistyöstä, koska EU:n ja UK:n uusi kauppa- ja yhteistyösopimus ei kata kyseistä yhteistyötä. Linjaus kyseisen yhteistyön jäämisestä neuvottelujen ulkopuolelle tehtiin osapuolten yhteisessä poliittisessa julistuksessa marraskuussa 2019. Saadun selvityksen mukaan tästä seuraa, että EU:n jäsenvaltioiden ja UK:n välisessä kansainvälisen yksityis- ja siviiliprosessioikeuden yhteistyössä noudatetaan UK:n EU-eron jälkeen erosopimuksen mukaisesti globaalia kansainvälisen yhteistyön kehikkoa sekä erosopimuksen siirtymäsäännöksiä.

UK:n ero EU:sta merkitsee huomattavia muutoksia oikeusasioiden yhteistyöhön EU:n jäsenvaltioiden ja UK:n välillä, minkä vuoksi valiokunta pitää tärkeänä, että erosta ja sen vaikutuksista oikeusministeriön toimialalla tiedotetaan sekä annetaan tarvittaessa ohjeistusta ja neuvontaa.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

**4. Kansalaisaloite Kannabiksen käytön rangaistavuuden poistamiseksi**

Kansalaisaloite KAA 5/2020 vp

Merkittiin epävirallisessa etäkokouksessa 11.12.2020 keskustellun mukaisesti, että valiokunnan julkiseen kuulemiseen 17.2.2021 kutsutaan kuultaviksi seuraavat asiantuntijat: aloitteen tekijöiden edustajat, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL), rikosylikomisario Jari Kinnunen, Sisä-Suomen poliisilaitos, professori Kimmo Nuotio ja professori Matti Tolvanen.

Valiokunta päätti, että valiokunnan julkiseen kuulemiseen saamat asiantuntijalausunnot ovat julkisia.

**5. Hallituksen esitys eduskunnalle hyvinvointialueiden perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi**

Hallituksen esitys HE 241/2020 vp
Asiantuntijasuunnitelma HE241_20_asiantuntijasuunnitelma_100221.pdf A 5

Asia on saapunut lakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava sosiaali- ja terveysvaliokunnalle.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman.

**6. Säädösehdotusten vaikutusarviointien toteutuminen - nykytila ja kehittämistarpeet**

Valiokunnan oma asia O 48/2019 vp
Asiantuntijasuunnitelma O48_19_asiantuntijasuunnitelma.pdf A 6

Asia on saapunut lakivaliokuntaan lausunnon antamista varten asiasta: Säädösehdotusten vaikutusarviointien toteutuminen – nykytila ja kehittämistarpeet (O 48/2019 vp, mahdollinen lausunto). Lausunto on annettava tarkastusvaliokunnalle. Määräaika: 12.03.2021.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman.

**7. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksista Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi ja direktiiviksi (lainvalvontaviranomaisen rajat ylittävä pääsy sähköiseen todistusaineistoon)**

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 33/2018 vp
Valiokunnan lausunto LaVL 16/2018 vp

Valiokunnan lausunto LaVL 29/2018 vp
Valiokunnan lausunto LaVL 35/2018 vp
Valtioneuvoston U-jatkokirjelmä UJ 53/2020 vp
Liiteasiakirja OSA; Asetusehdotus sähköistä todistusaineistoa rikosasioissa koskevista eurooppalaisesta esittämismääräyksestä ja säilyttämismääräyksestä ja direktiiviehdotus yhdenmukaisista säännöistä koskien laillisten edustajien nimittämistä todistusaineiston keräämiseksi rikosasioissa
Asiantuntijasuunnitelma U33_18_UJ53_20_asiantuntijasuunnitelma.pdf A 7

Lakivaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä UJ 53/2020 vp - U 33/2018 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman.

**8. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi (digipalvelusäädös)**

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 2/2021 vp

Asia on saapunut lakivaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti ryhtyä kuulemaan asiantuntijoita. Kutsutaan kuultaviksi: liikenne- ja viestintäministeriö, oikeusministeriö, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry, Tietosuojavaltuutetun toimisto,

**9. Valtioneuvoston selvitys: Komission suositus neuvoston päätökseksi luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Euroopan unionin ja Algerian, Armenian, Bosniaja Hertsegovinan, Egyptin, Israelin, Jordanian, Libanonin, Marokon, Tunisian ja Turkin välisistä, Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) janäiden kolmansien maiden rikosoikeudellisen yhteistyön alalla toimivaltaisten viranomaisten välillä tehtävää yhteistyötä koskevista sopimuksista**

Valtioneuvoston E-selvitys E 165/2020 vp
Liiteasiakirja OSA; Komission suositus neuvoston päätökseksi luvan antamisesta aloittaa neuvottelut Euroopan unionin ja Algerian, Armenian, Bosnia ja Hertsegovinan, Egyptin, Israelin, Jordanian, Libanonin, Marokon, Tunisian ja Turkin välisistä, Euroopan unionin rikosoikeudellisen yhteistyön viraston (Eurojust) ja näiden kolmansien maiden rikosoikeudellisen yhteistyön alalla toimivaltaisten viranomaisten välillä tehtävää yhteistyötä koskevista sopimuksista

Asia on saapunut lakivaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman. Kutsutaan kuultavaksi: oikeusministeriö. Pyydetään kirjallinen lausunto: syyttäjälaitos.

**10. Valtioneuvoston selvitys: Komission ehdotus toimielinten väliseksi sopimukseksi ns. pakollisesta avoimuusrekisteristä**

Valtioneuvoston E-selvitys E 21/2017 vp

Valtioneuvoston E-jatkokirjelmä EJ 27/2020 vp
Liiteasiakirja Komission ehdotus toimielinten väliseksi sopimukseksi ns. pakollisesta avoimuusrekisteristä; neuvoston osallistuminen

Lakivaliokuntaan on saapunut jatkokirjelmä E 21/2017 - EJ 27/2020 vp mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta päätti, ettei asian E 21/2017 - EJ 27/2020 vp johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

**11. Eduskunnan oikeusasiamiehen kertomus vuodelta 2019**

Kertomus K 15/2020 vp
Valiokunnan lausunto LaVL 3/2019 vp
Esityslistan liite K 15_2020 vp_LaV.pdf
Asiantuntijalausunto K 15/2020 vp LaV 05.02.2021 apulaisoikeusasiamies Pasi Pölönen, Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia Asiantuntijalausunto A 11
Lisäselvitys K 15/2020 vp LaV 10.02.2021 Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia Lisäselvitys B 11
Lisäselvitys K 15/2020 vp LaV 10.02.2021 Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia Lisäselvitys liite C 11

Merkitään tiedoksi, että seuraavaa asiantuntijaa on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 5.2.2021:

Valiokunnassa oli kuultavana:
- apulaisoikeusasiamies Pasi Pölönen, Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia, liite

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslia, liite

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

**12. Hallituksen esitys eduskunnalle vankeusaikaisen rikollisuuden estämisen ja laitosturvallisuuden ylläpitämisen tehostamista koskevaksi lainsäädännöksi**

Hallituksen esitys HE 6/2020 vp
Valiokunnan lausunto HaVL 2/2020 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 36/2020 vp
Vastine HE 6/2020 vp LaV 11.12.2020 erityisasiantuntija Anne Kohvakka, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto A 12
Lisäselvitys HE 6/2020 vp LaV 10.02.2021 oikeusministeriö Lisäselvitys 1 B 12
Lisäselvitys HE 6/2020 vp LaV 10.02.2021 oikeusministeriö Lisäselvitys 2 C 12
Lisäselvitys HE 6/2020 vp LaV 10.02.2021 oikeusministeriö Lisäselvitys 3 D 12
Lisäselvitys HE 6/2020 vp LaV 10.02.2021 oikeusministeriö Lisäselvitys 4 E 12

Lisäselvitys HE 6/2020 vp LaV 10.02.2021 oikeusministeriö Lisäselvitys 5 F 12

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 11.12.2020:

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- erityisasiantuntija Anne Kohvakka, oikeusministeriö, liite
- lainsäädäntöneuvos Virpi Koivu, oikeusministeriö

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- oikeusministeriö, liite

**13. Hallituksen esitys eduskunnalle terrorismin rahoittamista koskevien säännösten muuttamiseksi**

Hallituksen esitys HE 135/2020 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 1/2021 vp

Perustuslakivaliokunnan lausunto PeVL 1/2021 vp on saapunut valiokuntaan.

**14. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain 25 luvun 9 §:n muuttamisesta**

Hallituksen esitys HE 226/2020 vp
Asiantuntijalausunto HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 lainsäädäntöneuvos Lena Andersson, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto A 14
Asiantuntijalausunto HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 erityisasiantuntija Taru Alanaatu, Tuomioistuinvirasto Asiantuntijalausunto B 14
Asiantuntijalausunto HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 valtionsyyttäjä Anu Mantila, Syyttäjälaitos Asiantuntijalausunto C 14
Asiantuntijalausunto HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 poliisiylitarkastaja Mikko Eränen, Poliisihallitus Asiantuntijalausunto D 14
Asiantuntijalausunto HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 asianajaja Ilari Lehtinen, Suomen Asianajajaliitto Asiantuntijalausunto E 14
Asiantuntijalausunto HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 sisäministeriö Asiantuntijalausunto F 14
Asiantuntijalausunto HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto G 14
Asiantuntijalausunto HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 Suomen tuomariliitto ry Asiantuntijalausunto H 14
Asiantuntijalausunnon liite HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 Suomen tuomariliitto ry Asiantuntijalausunto I 14
Asiantuntijalausunto HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 Suomen Syyttäjäyhdistys ry Asiantuntijalausunto J 14
Asiantuntijalausunto HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry Asiantuntijalausunto K 14
Asiantuntijalausunto HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 Tieteentekijät Asiantuntijalausunto L 14

Asiantuntijalausunto HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 Miesjärjestöjen keskusliitto ry Asiantuntijalausunto M 14
Asiantuntijalausunto HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 Naisjärjestöt Yhteistyössä NYTKIS ry Asiantuntijalausunto N 14
Asiantuntijalausunto HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 professori Johanna Niemi Asiantuntijalausunto O 14
Asiantuntijalausunnon liite HE 226/2020 vp LaV 09.02.2021 professori Johanna Niemi Asiantuntijalausunto P 14
Asiantuntijalausunto HE 226/2020 vp LaV 10.02.2021 Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry Asiantuntijalausunto Q 14

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 9.2.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- lainsäädäntöneuvos Lena Andersson, oikeusministeriö, liite
- erityisasiantuntija Taru Alanaatu, Tuomioistuinvirasto, liite
- valtionsyyttäjä Anu Mantila, Syyttäjälaitos, liite
- poliisiylitarkastaja Mikko Eränen, Poliisihallitus, liite
- asianajaja Ilari Lehtinen, Suomen Asianajajaliitto, liite

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- sisäministeriö, liite
- sosiaali- ja terveysministeriö, liite
- Suomen tuomariliitto ry, liite
- Suomen Syyttäjäyhdistys ry, liite
- Suomen Poliisijärjestöjen Liitto ry, liite
- Tieteentekijät, liite
- Miesjärjestöjen keskusliitto ry, liite
- Naisjärjestöt Yhteistyössä NYTKIS ry, liite
- professori Johanna Niemi, liite
- Opetusalan Ammattijärjestö OAJ ry, liite

Valiokuntaan on saapunut ilmoitus, ei lausuttavaa:
- opetus- ja kulttuuriministeriö

**15. Hallituksen esitys eduskunnalle kansainväliseen siviili-ilmailuun liittyvien laittomien tekojen ehkäisemisestä tehdyn yleissopimuksen, ilma-alusten laittoman haltuunoton ehkäisemisestä tehtyä yleissopimusta täydentävän pöytäkirjan sekä rikoksista ja eräistä muista teoista ilma-aluksissa tehdyn yleissopimuksen muuttamisesta tehdyn pöytäkirjan hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laiksi rikoslain muuttamisesta**

Hallituksen esitys HE 232/2020 vp
Asiantuntijalausunto HE 232/2020 vp LaV 10.02.2021 yksikön päällikkö Sari Mäkelä, ulkoministeriö Asiantuntijalausunto A 15
Asiantuntijalausunto HE 232/2020 vp LaV 05.02.2021 lainsäädäntöneuvos Janne Kanerva, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto B 15

Asiantuntijalausunto HE 232/2020 vp LaV 05.02.2021 ylitarkastaja Suvi Kankare, liikenne- ja viestintäministeriö Asiantuntijalausunto C 15
Asiantuntijalausunto HE 232/2020 vp LaV 05.02.2021 johtava asiantuntija Matti Tupamäki, Liikenne- ja viestintävirasto Asiantuntijalausunto D 15

Merkittiin tiedoksi, että seuraavat asiantuntijat on kuultu epävirallisessa etäkokouksessa 5.2.2021:

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- yksikön päällikkö Sari Mäkelä, ulkoministeriö, liite
- lainsäädäntöneuvos Janne Kanerva, oikeusministeriö, liite
- ylitarkastaja Suvi Kankare, liikenne- ja viestintäministeriö, liite
- johtava asiantuntija Matti Tupamäki, Liikenne- ja viestintävirasto, liite

**16. Toissijaisuusasioiden lista**

Valiokunta merkitsi toissijaisuusasioiden listan saapuneeksi. Saapunut: TS 93/2020 vp

**17. Valiokunnan työtilanne ja kokouskäytännöt**

Keskusteltiin valiokunnan työtilanteesta ja kokouskäytännöistä.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

**18. Muut asiat**

Muita asioita ei ollut.

**19. Seuraava kokous**

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on keskiviikkona 10.2.2021 klo 10.10 (epävirallinen etäkokous).

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Marja Tuokila